

Звон далёка чуваць
Стар. 2

З удзячнасцю да продкаў
Літаратурна-гістарычная вечарына, што прайшла ў Іркуцку, прысвячалася як даўнім традыцыям беларусаў, так і канкрэтным асобам з мінулага
Стар. 3

Творчыя людзі з Тальяці
Стар. 4

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Пад знакам дабрыні

Сустрэкаем — караваем

Міжнародны фест народнай культуры “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе” ладзіўся ўжо шосты раз, на ім выступалі беларускія творчыя калектывы з Латвіі, Літвы, Эстоніі ды Беларусі. Фальклорны форум у гарадскім Палацы культуры, які сёлета быў тэматычна стылізаваны як Свята ўраджая, сабраў рэкордную колькасць удзельнікаў і гледачоў. Нам вельмі прыемна, што з урадлівай кірмашовай нівы, на якой з натхненнем шчыруе Цэнтр беларускай культуры з падтрымкаю Даўгаўпілскай гарадской думы, з кожным годам, вобразна кажучы, збіраецца ўсё больш багаты ўраджай.

Праграму фесту адкрывала канферэнцыя “Культурны мост: Латвія — Літва — Эстонія — Беларусь”. Мы знаёмлілі гасцей з дзейнасцю “Baltkrievu kultūras centrs”, ці Цэнтра беларускай культуры, установы пасвойму ўнікальнай. Расказалі пра асноўныя мерапрыемствы ў Год культуры ў Беларусі, прэзентавалі лагатып фесту: стылізаваны беларускім народным узорам знак млына — як знак руху і працы, урадліваасці ды багацця. Старшыня беларускага таварыства

“Уздым” Людміла Сінякова распавяла пра дзейнасць суполкі. Удзельніцаў канферэнцыі вітаў консул Беларусі ў Даўгаўпілсе Дзмітры Канстанцінаў, а консул Антаніна Струнеўская падкрэсліла важную ролю беларускай дыяспары ў захаванні народнай культуры. Выступілі нашы партнёры з Беларусі — прадстаўнікі Мёрскага, Зэльвенскага, Браслаўскага, Полацкага райвыканкамаў. Досведам працы дзялілася Ніна Пээрна, кіраўніца Беларускага цэнтра вучобы і развіцця EVA-Studiorum з Эстоніі. На канферэнцыі падпісаны дзве дамовы аб супрацоўніцтве: паміж ЦБК (Даўгаўпілс) і Беларускай культурным цэнтрам “Крок” (Вісагінас, Літва), паміж ЦБК і Цэнтрам нацыянальных меншасцяў “Радзіма” (Талін, Эстонія).

Феа на першым паверсе Палаца культуры ўпрыгожыла фотавыстава “Імгненні беларускага кірмашу”. Журналістка газеты “Латгалес лайкс” Алена Іванцова асвятляла ўсе нашы

Творчыя калектывы з чатырох краін сустракаў “Беларускі кірмаш у Даўгаўпілсе”

Які ж кірмаш без вясёлых танцаў!

папярэднія фесту, сабрала багатае фотадасье. Яе прафесійныя, высокай якасці здымкі перадаюць цёплую, душэўную, свойскую атмасферу беларускага свята. У феа ж разгарнулася і Рамесная выстава. Былі на ёй і латгалская кераміка, і плеценыя вырабы з лазы. Браслаўскія майстрыхі Людміла Рулевіч і Вольга Прановіч знаёмлілі гледачоў з тканымі, вязанымі беларускімі паясамі, рукавіцамі, сувенірамі, вучылі рабіць “павука” з саломы — абярэг для дома. Глыбоцкія рамеснікі далі майстар-клас па вырабе лялькі-абярэга. Дарэчы, потым і ў ЦБК майстрыхі індывідуальна навучалі дэкаратыўна-прыкладным рамёствам усіх ахвочых: адбою не было! Шмат усяго экспанавалася на Полацкім стэндзе: лялькі, вырабы з лёну, саломы, бяросты, дрэва, тканін... А па суседстве мясцовыя

гаспадыні расхвальвалі садавінагародніну са сваіх сотак, дзяліліся рэцэптамі нарыхтовак на зіму.

У трэці раз на фесту ладзілася Дабрачынная кніжная акцыя-абменка. Хто прынёс кнігі на беларускай мове, выданні беларускіх аўтараў на іншых мовах, кнігі пра Беларусь — узамен атрымалі ў падарунак Гузік шчасця, фірмовы сувенір фесту. Дарэчы, цікавыя кнігі прынеслі Генеральны консул Беларусі ў Даўгаўпілсе Уладзімір Клімаў, консул Антаніна Струнеўская, прадстаўнікі дэлегацыі з Беларусі. А ў выніку — нашай бібліятэцы дадалася больш за 30 кніг. На фесту таксама быў Інфармацыйны стэнд: буклеты, праспекты пра знаковыя турыстычныя і санаторныя месцы Беларусі. Матэрыялы для стэнда прадставіў Беларускі інфармацыйны цэнтр з Рыгі. → **Стар. 4**

ВЕСТКІ

У міры і згодзе

Саборная мячэць адкрылася ў Мінску. Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка і Прэзідэнт Турцыі Рэджэп Таіп Эрдаган перарэзалі сімвалічную стужку ля ўваходу ў храм.

Кіраўнікі дзяржаў пакінулі свае запісы ў Кнізе ганаровых гасцей. “Спакон вякоў Беларусь славіцца традыцыямі верацярпімасці ды ўзаемнай павагі паміж людзьмі розных канфесій. На тэрыторыі нашай краіны бесперашкодна будаваліся мячэці, дзе кожны мусульманін мог знайсці месца для сустрэчы з Богам, — гаворыцца ў запісе Аляксандра Лукашэнкі. — Саборная мячэць у Мінску стане сімвалам міжканфесійнай згоды, месцам малітвы для жыхароў і гасцей сталіцы, якія вызнаюць іслам”.

Прэзідэнт Турцыі Рэджэп Таіп Эрдаган таксама адзначаў мірнае суіснаванне прадстаўнікоў розных канфесій. “Беларусь — гэта краіна, дзе людзі самых розных этнічных і рэлігійных каранёў жывуць пад адным дахам, у міры і згодзе. І мы з вамі — сведкі таго, што такая разнастайная палітра ўспрымаецца не як крыніца патэнцыйнай пагрозы, а як прыгажосць, сімвал багацця і здабытак”, — перакананы Прэзідэнт Турцыі.

На цырымонію адкрыцця мячэці былі запрошаны прадстаўнікі рэлігійных і нацыянальна-культурных аб’яднанняў Беларусі. Прыйшлі сябры з азербайджанскай, палестынскай, афганскай, а таксама польскай, украінскай этнасполака. Па словах старшыні Міжнароднага грамадскага аб’яднання “Татара-башкірская культурная спадчына “Чышма” Эльвіры Ляўшэвіч, мячэць будзе і малітоўным домам, і сапраўдным храмам культуры. У ім ёсць класы для правядзення заняткаў, канферэнц-зала, пакоі для рэпетыцый. Хутка з’явіцца музей.

ДАЛЁКІЯ—БЛІЗКІЯ

Суродзічы жывуць за акіянам

Кацярына Мядзведская

Прывітанне родным у аргенцінскім горады Бярысу дасылаюць жыхары палескай вёскі Лактышы

Неяк у гутарцы са мной доктар гістарычных навук, вучоны сакратар Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі Аляксандр Гурко выказаў думку: беларуская супольнасць замежжа сёння можа выдатна існаваць у інтэрнэт-прасторы. Як прыклад прывёў суполку ў Японіі:

там беларусаў каля 300 чалавек, і жывуць на розных астравах, сустракацца часта магчымасцяў мала. Ды ўсё ж створана Беларускае супольнасць у Японіі, ёсць сайт: <http://www.belcomjpr.org/>. Змяшчаюцца на ім навіны з Радзімы і жыцця супляменнікаў, ёсць інфармацыя пра курсы японскай і рускай моў, спасылкі на сайты пра Беларусь. Стажыруецца ў японскім Кіёта старшы навуковы супрацоўнік аддзела народазнаўства Цэнтра — Сяргей Сакума. Адна з тэм, над якой ён працуе там, — беларуская дыяспара ў

Японіі. Па меркаванні навукоўца, ідэя інтэрнэт-супольнасці падыходзіць для супляменнікаў у найбольш аддаленых краінах: Кітаі, Карэі, Аўстраліі, Канадзе, ЗША, Бразіліі, Венесуэле, Аргенціне... У апошні час заўважаю: да этнічнай радзімы цягнуцца ўнукі-праўнукі беларусаў, якія некалі назаўсёды пакінулі родныя мясціны. Сёлета шляхі-дарогі прывялі ў Беларусь супляменніц з Іркуцка Алену і Тацяну Сіпаковых, Зянону Сабчук з аргенцінскай Абэры, Себасцяяна Андраюка з Уруг-

вая... Напрыканцы XIX — пачатку XX стагоддзяў з беларускіх земляў з’ехалі яшчэ іх дзяды-прадзеды. Летась у “ГР” мы пісалі пра супляменніцу з аргенцінскай Бярысы Марыліну Дрозд (“Марыліна — каралева”, ГР, №45, 03.12.15), якая ўвесь мінулы год была “тварам беларускай дыяспары”, прадстаўляла супольнасць на розных імпрэзах, канферэнцыях, фестывалях. Тады мы звязаліся з дзяўчынай, каб павіншаваць яе з ганаровым званнем, даведацца пра асабістыя павязі з Беларуссю. Марыліна ж папрасіла

Марыліна (злева) з сястрой

знайсці яе родных, назвала вёску Лактышы Ганцавіцкага раёна — гэта Палессе, Брэсцкая вобласць. Адтуль у 1936 годзе з’ехалі яе прабабуля і прадзядуля, Ульяна і Платон Дразды. → **Стар. 2**

СКАРБЫ АЙЧЫНЫ

Звон далёка чуваць

У Маскоўскім доме нацыянальнасцяў прэзентавалася кніга этнамузыказнаўцы з Мінска Алены Шацько, прысвечаная беларускім званам ды ўнікальным звонавым традыцыям

Іван Ждановіч

Чытачы “Голасу Радзімы” памятаюць тэкст “Перамогу славілі званы” (ГР, 09.05.2013), які выйшаў да свята Перамогі. Алена Шацько сабрала па беларускіх вёсках, мястэчках цікавыя звесткі пра векапомны дзень у гісторыі краіны. Сёлета зноў газета звярнулася да тэмы звонаў (гл. “Званы. Званіцы. Званары”, ГР, 3.03.2016). То былі нататкі даследчыцы пра тое, як дзіўным чынам ацалелі ды зберагаюцца ў Беларусі цікавыя звонавыя традыцыі продкаў.

Пісалі мы і аб прэзентацыі кнігі “Колокольный звон Белой Руси: Тысячелетие традиции”, якая напрыканцы траўня ўрачыста прайшла ў Беларэйскай зале мінскага Храма-помніка ў гонар Усіх святых (“Пакуль гучаць званы...”, ГР, 09.06.2016). Тады адзначалася: Алена Шацько з 2003 па 2011 год пабывала ў 287 храмах розных рэгіёнаў краіны. Гутарыла там з прадстаўнікамі духавенства, вернікамі, званарамі, складала рэзэрт звонаў і з камандай аднадумцаў зрабіла запісы іх гучання. Да таго ж працавала і ў 15 музеях Беларусі, а таксама 25 архівах Беларусі, Літвы, Польшчы, Расіі. Як бачым, праца каласальная! І мы не здзівіліся, калі даведаліся ад аўтаркі: кніга будзе прэзентавацца і ў Маскве.

Тое адбылося 12 кастрычніка. У прэс-рэлізе, дасланым у рэдакцыю, гаворыцца: гэта другая кніга Алены Генадзеўны, прысвечаная званам і звановаму звону. Аўтар — кандыдат мастацтвазнаўства, этнамузыказнаўца-кампазітар, да таго ж “действительный член Ассоциации колокольного искусства России, лауреат Международного конкурса по

Музыка звонаў у Маскоўскім доме нацыянальнасцяў

колокольному звону”. У выданні сабраны, сістэматызаваны, асэнсаваны сведчанні прадстаўнікоў духавенства, вернікаў, званароў сельскіх і гарадскіх храмаў Беларусі. Не сакрэт: пачынаючы з 30-х гадоў на ўсёй тэрыторыі СССР закрываліся храмы, а званы пускалі ў металалом, на пераплаўку. Дзякуючы 15-гадоваму даследаванню, якое ішло па блашаванні тагачаснага Патрыяршага экзарха ўсяе Беларусі мітрапаліта Філарэта, упершыню стала вядома: толькі ў 19 храмах Брэсцкай, Віцебскай, Мінскай абласцей на тэрыторыях, якія ў 1921–39 гадах уваходзілі ў склад Польшчы, званы працягвалі гучаць у XX стагоддзі. Дзякуючы падзвігу званароў у храмах тых не перапынены “маты”, ці канон царкоўнага звону. Акрамя таго,

у праваслаўных храмах Беларусі захавана больш за дзве тысячы ўнікальных гістарычных звонаў XVI–XX стагоддзяў.

“Прэзентаваная кніга — вынік 15-гадовых экспедыцыйных і архіўных пошукаў, — расказала нам Алена Шацько. — У ёй, акрамя жывых сведчанняў, прадстаўлены натацыі звановых звонаў, надпісы з 210 звонаў XVI–XIX стагоддзяў, больш за 250 ілюстрацый кампанаў, званароў, у тым ліку і здымкі архіўныя. А на 9 картах можна бачыць месцы, дзе адлівалі званы ды як яны “разыходзіліся” па храмах. (Майстэрні па адліве буйных рэчаў з каларавых металаў, у асноўным гармат і звонаў, на Беларусі называліся адметна: людвісарні. — *ИЖ*) На дысках, прыкладзеных да кнігі, ёсць 4 дакументальныя фільмы, можна паглядзець 5 тэ-

Алена Шацько — кампазітар

лэперадач, паслухаць 6 радыёперадач, прысвечаных званам ды звановаму звону. Ёсць на кампакт-дысках і запісы звановых звонаў з праваслаўных храмаў, зробленыя ў розных рэгіёнах Беларусі, прычым з каментарамі вернікаў”.

Пад час прэзентацыі, на якой былі прадстаўнікі Пасольства Беларусі, беларусы Масквы, вучоныя-кампазітары, званары, прадстаўнікі храма святой вялікамучаніцы Ірыны, са словамі ўдзячнасці аўтару за вялікую зробленую справу выступілі доктар эканамічных навук, прафесар Андрэй Глушэцкі (ён сабраў унікальную калекцыю “поддужных колокольчиков”, іх у Беларусі называюць: бомы), кіраўнік школы званароў пры Свята-Данілавым манастыры іерарманам Раман, кіраўнік Маскоўскага звановага цэнтру пры храме Свяціцеля Мікалая ў Заіцкім Віктар Шарыкаў. “Было ўсё ўрачыста, узвышана, святочна... — расказала Алена Шацько. — Маскоўскі дом нацыянальнасцяў ушанаваў граматамі больш за 40 старэйшых і заслужаных кампазітараў, званароў з Беларусі, Расіі, Украіны — як за навуковую дзейнасць, так і за зберажэнне, адраджэнне традыцый у мастацтве звановага звону. Была цікавая канцэртная праграма, гучалі песні пад звоніцу, а таксама беларускія і рускія народныя песні. А мы з супляменніцай-беларускай з Масквы, вядомай кіраўніцай гурта “Кірмаш” Ірынай Капчынскай разам выканалі рускую народную песню “Коробейники”.

ВЕСТКІ

Малявалі з натхненнем

Іван Іванаў

Юныя мастакі з Маладзечна сталі пераможцамі міжнароднага конкурсу, які прайшоў у Іркуцку

Пра перамогі мы даведаліся ад Алены Сіпаковай, кіраўніцы Іркуцкага таварыства беларускай культуры імя Я. Чэрскага. Яна згадала, што ў верасні ў Мінску сустрэлася з бардам Алесем Камоцкім: “Як Алесь у нас пабыў у 2015-м на Фэсце беларусаў свету на Байкале, то нам сапраўды родны! Сёлета ў жніўні мы гасцявалі на базе ў беларуса Аляксандра Жылінскага, і Камоцкага там яўна не хапала. У Мінску ж Алесь узяўся перадаць падарункі пераможцам Міжнароднага конкурсу дзіцячай твочасці “Мая першая рыба” — ладзілі яго ў Іркуцку Аляксандр Фофін ды яго аднадумцы”.

Па словах Алены, Фофін папрасіў яе ўзяць на сябе перадачу падарункаў у Беларусь. У конкурсе ўдзельнічалі мастакі з Дзіцячай школы мастацтваў горада Маладзечна. І атрымалі тры дыпламы ў намінацыі “Графіка”. Дзіяна Трыпуцька (9 гадоў, педагог — Вольга Кунц) — 3-е месца, Сафія Харко (9 гадоў, педагог Алена Белавус) — 2-е месца, Яна Бажно (8 гадоў, педагог Вольга Давідзёнак) — 1-е месца.

Пасылка была кілаграмаў на пяць. “Там былі сувеніры, кнігі пра Байкал, Іркуцк, — удакладніла Алена. — Я планавала адправіць усё з Мінска поштаю, разважала пра тое пры Камоцкім. Алесь сказаў: бывае там часта, можа завезці. За што яму вялікі дзякуй! Праз пару дзён падарункі былі ў Маладзечне. А ў Іркуцкім гарадскім выставачным цэнтры імя В. Роголя прайшла выстава прац удзельнікаў конкурсу — з твораў беларускіх дзіцячынак. Спадзяюся, супрацоўніцтва з маладзечанцамі прадоўжыцца. Вось бы зладзіць ім пленэр на Байкале, выставу ў Іркуцку...”

ДАЛЁКІЯ—БЛІЗКІЯ

Суродзічы жывуць за акіянам

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Мы звязаліся з калегамі з райгазеты “Ганцавіцкі час”, галоўны рэдактар Пётр Газіеўскі абяцаў дапамагчы. І праз некаторы час у Мінск патэлефанаваў загадчык лактышоўскага сельскага клуба Аляксандр Матусевіч. Паведамліў: аргенцінскія Дразды — яго родныя, а Марыліна — стрыечная пляменніца. Казаў, што захаваліся ў яго старыя фотаздымкі, а на месцовых могілках ёсць пахаванні Іосіфа і Фёклы Драздоў: памерлых малымі дзяцей Платона і Ульяны. Што ж, трэба на месцы ўпэўніцца, што лактышоўскія Матусевічы — родныя бярысаўскім Драздам.

І вось мы ідзем з Аляксандрам Іванавічам па вясковай вуліцы, да могілак. Расказвае: “У прадзеда Івана было шасцёра дзяцей: Пракоп, Пётр, Аляксандр (мой дзед), Кацярына, Настасся, Ульяна. Адна з сясцёр, Ульяна, і пайшла за Платона Дразда. Той родам быў з суседняй вёскі, а ў Лактышах жыў у прымах, у сям’і жонкі. Памятаю, бабуля яшчэ расказвала: жылося ў вёсцы ой як нялёгка. А ў Драздоў жа й хаты сваёй не было, хварэлі дзеці, двое малых памерлі. Вось тут іх магілкі... А ў той часездзілі па Заходняй Беларусі вярбоўшчыкі: клікалі ў Амерыку, абяцалі землі, про-

шы, шчаслівую будучыню. Ад голаду й галечы з некаторымі іншымі лактышоўцамі паехалі ў 1936-м у Аргенціну і Дразды”.

У пісьме Марыліны знаходзім: “Мой дзед Аляксандр (сын Ульяны і Платона) нарадзіўся ў 1928 годзе, яму было 8 гадоў, калі сям’я пераехала ў Аргенціну. У яго былі брат Іван і сястра Юлія”. Паказваў мне і Аляксандр Іванавіч складзены ім самім радавод. Ёсць у ім адгалінаванне Драздоў, ёсць тая самая Алесь (Аляксандр), Іван і Юлія — усё супадае!

Адкуль, аднак, звесткі пра аргенцінскіх беларусаў у лактышоўскім радаводзе? Аказваецца, доўгі час родныя людзі падтрымлівалі сувязі. “Апошняе пісьмо ў Беларусь Юлія дасылала ў 1982-м”, — паведамляла Марыліна. Пра пісьмы з Аргенціны ўспамінае і Вольга Мышкавец, стрыечная сястра Аляксандра Матусевіча: “Дасылалі суды і фотаздымкі. Здавалася, хораша ім жылося. Дачка іх Юлія была заўсёды ў прыгожых сукенках, туфлях модных. Пазней, калі я школу заканчвала, і жыццё трошкі наладзілася, памятаю, як хацела я, каб прыехалі “аргенцінцы” да нас у госці. Каб

Аляксандр Матусевіч чакае родных з Аргенціны ў госці

паглядзелі, якая стала вёска, якія цудоўныя, адкрытыя душою людзі ў ёй”. Пра вёску, дарэчы, мы пісалі раней (“Лактышы на таленты багатыя”, ГР, № 37, 06.10.2016). І прычыну, па якой перарваліся зносіны, Вольга Мікалаеўна вызначае: моўная. “Пакуль жывыя былі Платон ды Ульяна, іх дзеці, то мы і перапісваліся. Унукі ды праўнукі гавораць ужо толькі па-іспанску... Аднак жа й гэтак пытанне вырашальнае: каб род-

ныя не зразумелі адно аднаго — быць таго не можа! Мы падвучым іспанскую, і яны ж хай успамінаюць родную мову дзядоў”.

Марыць пра тое, як будзе прымаць гасцей з Аргенціны, і Аляксандр Іванавіч. “Хай толькі прыедуць, а мы ўжо іх размесцім з камфортам, — абяцае. — Жыць ім ёсць дзе: бацькава хата пустуе”. Заходзіла і я туды: усё там прыбрана, дагледжана. Увогуле ў мяне склалася ўражанне: Аляксандр Іванавіч — дбайны гаспадар. І карова ёсць, і пасака... Дарэчы, гэта па яго ініцыятыве адноўлена ў вёсцы Свята-Мікольская царква, званица, дагледжаны могілкі.

Паказваў Аляксандр Іванавіч у бацькоўскай хаце фатаграфіі бацькоў, дзядулі, дзядзькоў... Я ж прывезла з сабою здымкі Марыліны. “Вось яна якая, крывінка... — разглядаў дзіўчыну Аляксандр Матусевіч. — Нешта ёсць у яе ад нашай радні”. “Ага, падобная на дзеда Івана... — згаджаўся Вольга Мышкавец. — Рысы твару трохі завостраныя, сама хударлявая”. Ёсць у родных з Беларусі ды Аргенціны і агульнае захапленне: любоў да

музыкі. Марыліна з маленства танчыць у ансамблі “Чайка”. “Танчыць і я люблю! — прызнаецца Аляксандр Іванавіч. — Як пачую музыку, то ногі самі ў скокі йдуць”. Складае ён і вершы, і песні спявае...

Чакае ў госці стрыечную сястру і сын Аляксандра Іванавіча, Яўген. Ён, дарэчы, сам знайшоў Марыліну ў сацыяльных сетках. Спісвалася з дзіўчынай і дачка Вольгі Мышкавец Святанна. Тая запэўнівае: сустраем і ў Мінску (там цяпер яна жыве), і ў Лактышах адвезем. Калі ж у родных не атрымаецца прыехаць на этнічную радзіму, то яна гатова сустрэцца з імі ў Аргенціне. Чакае толькі запрашэння.

Дарэчы, у беларуска-аргенцінскіх кантактах і візы хутка не спатрэбяцца. На сайце Амбасады Беларусі ў Аргенціне паведамляецца: 24 кастрычніка ў Мінску падпісана Пагадненне паміж Урадам Беларусі ды Урадам Аргенціны аб узаемных бязвізавых паездках грамадзян. Калі пагадненне ўступіць у сілу, то “грамадзяне абедзвюх дзяржаў, якія маюць агульнааграмадзянскія пашпарты, змогуць уязджаць, выязджаць і знаходзіцца на тэрыторыі Аргенціны або Беларусі без віз да 90 дзён на працягу аднаго календарнага года, пачынаючы ад даты першага ўезду”.

ЖЫВАЯ СПАДЧЫНА

З удзячнасцю да продкаў

Літаратурна-гістарычная вечарына, што прайшла ў Іркуцку, прысвячалася як даўнім традыцыям беларусаў, так і канкрэтным асобам з мінулага

Спачатку мы далі шырокую абвестку пра тое, што 1 лістапада Іркуцкі беларускі моладзевы клуб “Крывічы” сумесна з Абласною юнацкай бібліятэкай імя Іосіфа Уткіна правядзе цікавую вечарыну. Актывісты клуба вырашылі расказаць пра старажытны Полацк і знакамітых ураджэнцаў Полацкай зямлі, якімі могуць ганарыцца ўсе беларусы. Як вядома, сярод іх — полацкія князі Рагвалод, Ізяслаў Кніжнік, Брачыслаў Ізяславіч, Усяслаў Чарадзея, Андрэй Полацкі. А таксама Еўфрасіння Полацкая: асветніца і першая жанчына, прылічаная да ліку хрысціянскіх святых на ўсходнеславянскіх землях. Вялікі палачанін і Францыск Скарына — вучоны, філосаф, медык, беларускі першадрукар і асветнік. У больш бліжэй да нас часе жылі паэт і мыслер Мацей Сарбеўскі, пісьменнік і педагог Сімяон Полацкі, мастак, акадэмік жывапісу Пецябургскай акадэміі мастацтваў Іван Хруцкі, пісьменнік і навуковец Вацлаў Ластоўскі.

З Полаччыны родам класікі беларускай літаратуры Янка Журба і Ян Баршчэўскі, знакамітыя пісьменнікі Пятрусь Броўка, Васіль Быкаў, Рыгор Барадулін, Генадзь Бураўкін ды многія іншыя. А сама Полацкая зямля ў свой час была магутнаю дзяржаваю: мела выхад праз Дзвіну на Балтыйскае мора, славілася рамеснікамі (адзін з іх — Лазар Богша, які стварыў знакаміты Крыж Еўфрасінні Полацкай), дойлідзямі. Нават цяпер у даўняга Полацка можна пераймаць дэмакратычныя традыцыі: Полацкае веча, напрыклад, яшчэ ў IX-XIII стагоддзях магло “змяшчаць” адных князёў і прапашаць на княжанне іншых. А Магдэбургскае права Полацк меў з 1498 года. Так што слаўны Полацк — гэта гонар кожнага беларуса.

Вось так мы рыхтаваліся адзначыць “Дзяды-2016”. Бо, як вядома, спрадвеку на Беларусі на пачатку лістапада адзначалі Дзяды — Дзень памінання продкаў. Вечарына ж мела назву “Полацк і палачане. Легендарны беларускі горад і яго знакамітыя ўраджэнцы”.

Пачалі з таго, што патлумачылі: дзядзі беларусы называюць не толькі старых людзей, але і душы памерлых. Хто адышоў у іншасвет — той ужо дзед. Прычым у такім “нябачным статусе” дзедам можа быць і стары, і чалавек сярэдняга веку, і нават малое дзіця, якое рана памерла. Любы чалавек, які пайшоў з гэтага свету ў той, нябачны, годны памяці нашай. Так і па гэты час лічаць беларусы, шануючы традыцыі. А дні памінання памерлых у народзе адзначаюць з дахрысціянскіх часоў. Тады продкі нашыя жылі плямёнамі, асвойвалі землі ўсходне-еўрапейскай раўніны. Даследчыкі народнай культуры лічаць: многія старажытныя элементы памінання з часу язычніцкіх абрадаў страцілі першапачатковы сэнс, пад уплывам новых павеваў, ідэй, вераванняў яны трансфармаваліся, відазмяняліся, некаторыя наогул згубіліся. Ды ўсё ж народ асноўны свае абрады захавалі. Больш за тое: з памінальных дзён вясновыя Радаўніца і восеньскія Змітраўскія Дзяды — самыя пашы-

раныя абрады на Беларусі і па гэты дзень.

Паводле нашай народнай традыцыі, Радаўніца заўсёды — у другі аўторак па Вялікадні. У гэты дзень людзі з рання ідуць на магільныя сваіх родных і блізкіх, памерлых

Францыск Скарына

нядаўна, пры памяці тых сямейнікаў, якія прыйшлі памінаць дзядоў. А восеньскія Дзяды праводзіліся 1 або 2 лістапада ў хаце. Прычым пад час абрады прыгадваліся не толькі памерлыя члены сям’і, але і ўвесь дзядоўскі род, а часам і далей — славуця продкі, нават не сваякі, памяць пра якіх захавалася.

Абрад Дзяды — гэта неверагодна багатая крыніца глыбкіх думак і пачуццяў. І беларусы заўсёды яго асабліва шанавалі. Бо ведалі: ён можа выратаваць чалавека ад духоўнай хваробы бяспамяцтва, што вядзе часам і да поўнай бездухоўнасці, страты маральнасці. У гісторыі як народа, так і асобных родаў шмат прыкладаў: калі род ці нават цэлы народ страчвае памяць, то вельмі хутка ён знікае з твару зямлі. Альбо асімілюецца, раствараецца сярод іншых, духоўна больш моцных народаў. Нашы продкі-беларусы тое разумелі, таму дні Дзядоў называлі святымі, светлымі. Між тым правесці абрад пэўна, не самае галоўнае. Важней — разумам зразумець, душою адчуць жыццёвую неабходнасць і велізарны духоўны сэнс Дзядоў. Толькі тады будзе плён ад нашых намаганняў адраджэння былых традыцый.

Як жа продкі нашыя праводзілі абрад? Загадзя мыліся ў лазні, прыбіраліся ў хаце, вывешвалі чыстыя ручнікі, фіранкі, засцілалі белым абрусам стол. Бліжэй да вечара ўсе далёкія і блізкія сваякі збіраліся ў хаце ў самага старэйшага з роду. І кожны прыходзіў са сваімі харчамі, стравамі. Накрываўся найбагацейшы стол, дзе абавязкова былі тры стравы абрадавыя: Куцця, бліны і кісель. Гаспадыня хаты ставіла адмысловы посуд для дзядоў, туды ежа ім адкладалася — ад

кожнай стравы патроху. Ежу-ахвяру тую, дарэчы, нельга было чапаць пад час вячэры, а затым яе аддавалі беднякам. Калі за стол усе паселі, уставаў гаспадар хаты, ён жа і кіраўнік рода, казаў прыкладна такія рытуальныя словы: “Святыя Дзяды, завём Вас, хадзіце да нас, ляціце

граў на цымбалах” і гэтак далей. Пасля пачыналася трапеза. Пад час вячэры ішла ціхая бяседа. Распавядаліся прыгоды продкаў, апісваліся характары дзядоў, прыгадваліся легенды, звязаныя з родам. Прычым бяседа доўжылася аж да трэціх пеўняў. Пэўна, было што распавесці продкам пра сваіх прабацькоў — цяжэй нам. Бо

памылкі, павучыцца мудрасці, а некаму можа і пакаяцца, і ачысціць душу, і паплакаць, і прабачыць... Беларусы Прыбайкалля ў Дзень памінання продкаў збіраюцца разам — каб успомніць не толькі продкаў сваіх, родных, але і вядомых дзядоў беларускай гісторыі, культуры. Прычым гэтай нашай традыцыі ўжо 21 год. І штогод мы ў першыя дні лістапада праводзім літаратурна-гістарычныя вечарыны. Сёлета ж вырашылі пагаварыць пра калыску Беларускай дзяржаўнасці, пра самы старажытны беларускі горад Полацк і знакамітых ураджэнцаў Полацкай зямлі.

Актывісты клуба “Крывічы” падрыхтавалі цікавыя аповеды, зрабілі прыгожыя прэзентацыі. Дэманстраваліся, напрыклад, урывкі з аўдыёкнігі палачаніна-гісторыка Уладзіміра Арлова, гістарычныя дакументальныя відэафільмы. Так што вечарына ў нас атрымалася цікавая, пазнавальная. Лёсы слаўных палачан, іх досвед жыцця — каштоўная спадчына не толькі для беларусаў. Вядома ж, далёка не пра ўсіх палачан мы расказалі, якія таго вартыя. Так што будзе і працяг. А пакуль што і мы самі, рыхтуючы вечарыну, і нашы госці даведваліся шмат цікавага. Пераканаліся яшчэ раз: беларусам ёсць чым ганарыцца, ёсць што расказаць. Галоўнае ж — каб мы самі, кожны з нас імкнуўся паглыбіцца ў духоўны сэнс абрадаў і традыцый продкаў, дакрануцца да сапраўднай, не перапісанай ды замойчанай “добрадзеемі” гісторыі беларускага народа.

Спадзяюся, досвед правядзення Дзядоў у Іркуцку будзе цікавым і для іншых беларускіх суполак замежжа. Мы імкнемся адзначыць усе традыцыйныя народныя беларускія святы, абрады. Можаце заглядаць на наш сайт: <https://baikalkrivich.wordpress.com/>. Ну не толькі ж песні-танцы пра бульбу ды дранікі варта паказваць як нашу культурную спадчыну! Хіба ж у тым наша гордасць, сіла, слава, прыгажосць? Падаецца мне: пасля “бульбаспеваў” пра беларусаў будуць меркаваць як пра людзей абмежаваных і прымітыўных. Між тым чуў, што ўжо і “Святы бульбы” гатовы беларусы ў замежжы ладзіць, і сцэнары такія ёсць. Але ж навошта, сябры, людзей смяшчыць? Няўжо некаму падаецца, што “ўшанаванне бульбы”, гуляанне з крыўдліва-зневажальнаю мянушкай “бульбаш” робіць нас вартымі павагі ў свеце, і што традыцыйныя святы, абрады беларусаў — састарэлі? Не маю анічога супраць бульбы, але ж — самі майце розум, пачуццё меры і годнасці! Навошта на пацеху іншым пераўтварацца ў клоўнаў, імкнучыся паказаць нейкую быццам бы “самабытнасць”. Між тым нашы Дзяды, што праводзіліся ў бібліятэцы, закончыліся традыцыйна: агульным чаюваннем. І ў гэты раз мы таксама паспыталі абрадавую беларускую страву, якая спецыяльна гатуецца на Дзяды. То была смачная Куцця, якую згатавала наша Воля Галанавя па старадаўніх традыцыях — з мёдам. І за тое спадарыні Волі — вялікі дзякуй!

Алег Рудакоў, г. Іркуцк

Ян Баршчэўскі

Вас ахвяраваў! Прыходзьце, Дзяды! І старыя, і малыя, хто на гэтай сялібе жываў, хлеба-солі ядаў! Прыходзьце, Дзяды, да свайго стала, да свайго прыпечка./Хлеба-солі засылайце, каб было чым душу памінаць год ад году, век ад веку./Прыходзьце, Дзяды! П’ю за Вас, продкі нашыя сардэчныя, каб ведалі, што нічога не шкадую Вам”.

Еўфрасіння Полацкая

да нас! Чым толькі хата багата, што ёсць тут — я для

ў сучасным свеце, пад прэсам рэвалюцый, эпохі атэізму, ды і сучаснай глабалізацыі памяць людская моцна пакарацілася. Памытаем у лепшым выпадку сваіх дзядуляў-прадзядуляў, але не далей...

Аднойчы захацелася мне падрабязней распытаць маю бабулю Лексу, так яе называлі ў вёсцы, пра яе бацькоў, дзядоў, сваякоў. І вельмі здзівілі мяне спачатку яе неахвотныя, нешматслоўныя адказы. Падумаў нават: яна мала што памятае. А ў канцы гутаркі зразумеў, што да чаго. Яна, бацьчачы, што ўсё запісваю, з трывогай спытала: “А нашы ж ты гэты ўсё, унучак, запісываеш? А потым да мяне ніхто з міліцыяй ня прыйдзе?” Бабуля была выхавана ў тыя часы, калі пра сваіх сваякоў лепш было паменш ведаць, бо, напэўна, хтосьці ды быў асланы, а то і расстраляны. І самае жудаснае, што страх той жывы ў народзе па гэты час... Але ж цяпер мы спрабуем запоўніць прабелы ў нашай гісторыі, у гісторыі жыцця нашых продкаў — і з’явілася надзея на адраджэнне нашай духоўнай сілы. Яна ўсё мацней прабіваецца скрозь гады ад продкаў-дзядоў да нас. І гэтая сіла, спадзяюся, не толькі дапаможа нам перамагчы страх, але і згуртуе Беларускае народ, дапаможа ў новым часе жыць нам годна, з гонарам за свой народ, сваю гісторыю, за нашу Бацькаўшчыну.

Дзяды — гэта святы ўсіх і кожнага. Гэта патаемны час, які менавіта ў нашых сэрцах штогод шукае месца, каб Мінулае, Сучаснасць і Будучыня маглі сустрэцца. Гэта пара, калі можна падзяліцца досведам, выправіць

Алег Рудакоў і Воля Галанавя на вечарыне

У гэты момант гаспадыня хаты, альбо сыны і дочки, адчынялі вокны і дзверы, у маўклівай цішы сядзелі некалькі хвілін, даючы магчымасць Дзядам зайсці ў хату і пакаштаваць стравы. Затым зноў падымаліся гаспадар. Ён успамінаў пачынальніка іх рода, альбо самага славутага з продкаў. Трохі распавядаў пра яго і прапаноўваў выпіць за яго душу. Затым гаспадар ці катары з яго сыноў пералічваў усіх продкаў-дзядоў мінімум да 10 калена, пры тым давалася кароткая характарыстыка станючых якасцяў. Напрыклад: “Дзед Мікола — добры быў каваль, прадзед Міхась — цудоўна

КЛОПАТЫ СУПОЛАК

Творчыя людзі з Тальяці

Беларусы з суполкі “Нёман” паўдзельнічалі ў мерапрыемствах, прысвечаных Дню народнага адзінства, і правялі дабрачынны канцэрт для ветэранаў

Калі ў народзе ёсць адзінства, тады ён і моцны. Таму ў Расіі шмат увагі надаецца выбудованню гарманічных стасункаў між прадстаўнікамі розных народаў. Ёсць у тым “будаўніцтва” месца і беларусам. Дарэчы, а вы ведаеце, што і свята, якое адзначаецца ў Расіі 4 лістапада пачынаючы з 2005 года, вынікае з падзей, у якіх непасрэдна паўдзельнічалі нашы продкі? У інтэрнэце знаходзім: “Гісторыя расійскага дзяржаўнага свята, прысвечанага згуртаванню рускага народа, бярэ пачатак у 1612 годзе. Тады байцы народнага апалчэння, узначалены Кузьмой Мініным і Дзмітрыем Пажарскім, штурмавалі Кітай-горад і ўрэшце рэшт прымусілі гарнізон Рэчы Паспалітай адступіць”. Але як і чаму трапіў той гарнізон у Маскву, і што за “палякі” ў ім былі, і як склалася іх доля? Пачытайце: вельмі цікавая гісторыя!

Беларусы Тальяці — за тое, каб сябравалі, супрацоўнічалі ў сённяшнім часе Беларусь і Расія. Дарэчы, Дзяржаўны гімн Рэспублікі Беларусь пачынаецца з радкоў, якія мы часам цытуем у розных аўдыторыях: “Мы, беларусы — мірныя людзі, / Сэрцам адданыя роднай зямлі”. Высокімі ідэаламі згоды, міралюбства і кіруемся, калі ўдзельнічаем у мерапрыемствах з нагоды Дня народнага адзінства. Сёлета нашы творчыя калектывы выступілі ў

У беларускім гурце “Купалінка” — новыя твары

тальяцінскім Палацы культуры і тэхнікі на святачым канцэрце. Працавала там і выстава народнай творчасці, якую падрыхтавалі актывісты нацыянальна-культурных суполак горада.

Усіх вітаў мэр Тальяці Сяргей Андрэеў. Вядомыя ў горадзе асобы ўшанаваны памятнымі знакамі. У канцэрце паўдзельнічалі творчыя калектывы з гарадскіх палацаў культуры, розных этнасуполак. Сярод іх і наш ансамбль “Купалінка”.

А праз некалькі дзён, 7 лістапада, мы пабывалі ў дзяржаўнай бюджэтай установе Самарскай вобласці: Тальяцінскім пансіянаце для ветэранаў працы (яго называюць і Дом-інтэрнат

для састарэлых ды інвалідаў). Не сакрэт: людзям, што там знайшлі прытулак, не самая лепшая доля выпала пад старасць. Як вядома, іх маладыя гады прайшлі пад знакам барацьбы за светлую будучыню, за камуністычныя ідэалы. Сёння на двары — іншая эпоха, нават свята Кастрычніцкай рэвалюцыі не ўсе адзначаюць. А ў пансіянаце — 7 лістапада адзначалі не толькі дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі, але і Дзень маці. Нас у гэтай установе сустракалі памочнікі дэпутатаў Самарскай губернскай Думы, а таксама памочнік галоўрача Сяргей Даніленка. Дэпутаты закупілі, перадалі для патрэбаў інтэрната санітарна-гігіенічныя сродкі,

ну а мы — падымалі ветэранам настрой. Па традыцыі ў лістападзе беларусы Тальяці адзначаюць Дзень маці святачымі канцэртамі для пажылых людзей. На гэты раз удзельнікі ансамбляў беларускай песні “Зорачкі” ды “Купалінка” падрыхтавалі новую канцэртную праграму — спецыяльна для ветэранаў. Гэта былі песні пра маму, сонца, музыку, а таксама песні пра каханне. Былі мелодыі як павольныя, лірычныя, так і гарэзлівыя, вясёлыя.

Ветэраны заўсёды цёпла сустракаюць беларускія калектывы. Нашы песні для іх зразумелыя, яны душэўныя. Разам з намі выступалі нашы партнёры — харэаграфічны ансамбль “Индиго” ды танцоры з Клуба ўсходніх танцаў. Мы бачылі, як ажываюць, цяплюць па ходзе канцэрта вочы людзей, якія жывуць у пансіянаце. Многія з іх — адзінокія інваліды-калясачнікі. Кожны раз, калі там выступаем, у мяне сэрца на кавалачкі разрываецца. А нашы юныя артысты, бачачы, якой можа быць старасць чалавека, таксама, пэўна, робяць для сябе жыццёвыя высновы. Спадзяюся, такія ўрокі дабырыні, міласэрнасці ім у жыцці спатрэбяцца.

Людміла Дзёміна,
старшыня беларускай суполкі
“Нёман”, г. Тальяці

ВЕСТКІ

Прыязджайце — і адпачывайце

National Geographic назваў Беларусь лепшай краінай для агратурызму

Беларусь перамагла ў намінацыі “Агратурызм” рэйтыngu National Geographic Traveler Awards 2016.

На другім месцы апынулася Італія, а на трэцім — Францыя.

Патрапіла Беларусь і ў топ-5 краін для аздаравленчага адпачынку. Лепшымі ў намінацыі названы Ізраіль, Чэхія, Венгрыя і Расія.

Пераможцаў вызначылі па выніках анлайн-галасавання на сайце часопіса National Geographic Расія, якое праходзіла на працягу амаль двух месяцаў.

Як паведаміла кіраўніца арганізацыі “Адпачынак у вёсцы” Валерыя Кліцунова, агратурызм паспяхова развіваецца ў Беларусі. Сёння зарэгістравана 2 263 аграсядзібы. І з 2006 года іх колькасць вырасла ў 66 разоў! Летась Беларусь у намінацыі “Агратурызм” рэйтыngu National Geographic саступала хіба што Італіі ды займала другое месца.

А па выніках рэйтыngu, складзенага паводле дадзеных партала інтэрнэт-сэрвісу пошуку гатэляў RoomGuru.ru, Мінск стаў самым папулярным горадам для падарожжаў расіян з дзецьмі на зімовых канікулах. У топ-10 увайшлі яшчэ Талін, Прага, Баку, Будапешт, Хельсінкі, Ерэван, Берлін, Рыга і Вена. Беларускія абласныя цэнтры Віцебск і Брэст — таксама ў спісе папулярных гарадоў, дзе ў хуткім часе плануецца спыніцца расійскія турысты.

ПЛАНЕТА ЛЮДЗЕЙ

Пад знакам дабрыні

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

А тым часам на другім паверсе ў фае госці свята развучвалі беларускія народныя танцы. Майстар-клас па танцах давалі харэограф Цімафей Жукоўскі ды народны гурт “Калаж” з Гарадзеншчыны. Асабліва пайшла, як кажучы, у народ “Полька”. Далучыліся да вясёлай грамады й танцоры мясцовага гурта “Лянок”, ахвочыя нават імправізавалі пад народную музыку. Дарэчы, пазней Цімафей Жукоўскі правёў індывідуальны майстар-клас для танцораў з гурта “Лянок”.

А галоўнае, стрыжнявое мерапрыемства фэсту — гэта, безумоўна, Вялікі гала-канцэрт. І прыйшло на яго столькі глядачоў, што яблыку, як кажучы, не было дзе ўпасці: ні ў зале, ні на балконе. Вітаючы ўдзельнікаў фэсту і глядачоў, старшыня Даўгаўпільскай гарадской думы Яніс Лачплесіс успомніў рамантычную гісторыю Янкі Купалы і ягонай музы Паўліны Мядзёлкі. Яна, як вядома, вельмі таленавіта грала Паўлінку ў купалаўскай п’есе “Паўлінка”, а была педагогам: выкладала ў Даўгаўпільскай беларускай дзяржаўнай

гімназіі. Мэр сказаў: “У нашым горадзе жывуць больш за 7 тысяч беларусаў. Калі нехта тут у сваім радаводзе беларускія карані не знойдзе, то ў яго абавязкова ёсць сябар, калегі родам з Беларусі. У Даўгаўпільска ёсць асаблівыя адносіны з Віцебскам, Бабруйскам, Браславам... Увогуле ж нашым партнёрам можна лічыць усю Беларусь. А беларусы горада — гэта яшчэ і народныя дыпламаты, якія ў наш няпросты час даказваюць прыгожымі справамі, што межы — не перашкода для дружбы і любові”.

Генеральны консул Беларусі ў Даўгаўпільсе Уладзімір Клімаў падкрэсліў: “Фэст ужо стаў вельмі яркай, незабыўнай падзеяй у жыцці беларусаў Латгаліі. Я ўпэўнены: хутка на гэтай сцэне будуць прадстаўлены беларускія суполкі не толькі Латгаліі, але і ўсёй Латвіі. Такое свята сапраўды можа стаць злучальным стрыжнем для беларускай дыяспары Латвіі, стрыжнем, які яднае Беларусь і Латвію ў іх дружалюбных адносінах”. Ганаровымі гасцямі фэсту былі першы намеснік старшыні Даўгаўпільскай гарадской думы Яніс Дукшыньскі,

Кірмаш завяршыўся ўручэннем дыпламаў

консул Латвіі ў Віцебску Угіс Скуя, консулы Беларусі ў Даўгаўпільсе Антаніна Струнеўская і Дзмітры Канстанцінаў.

Фэст абрастае традыцыямі. Адкрываецца песняй-гімнам “Кірмаш, кірмашок” (вершы Галіны Сантоцкай, музыка Вячаслава Пятрова). А сёлета закруціўся ў нас і млын-сімвал, лагатып фэсту. Штогод змяняем фэст-тэму, сёлета кірмаш прысвячалі Святу ўраджаю. Галоўнае дзеянне разгортвалася ў двары вясковай сядзібы, на фоне экзатычнай беларускай хаты, дзе гаспадары прымалі віншаванні ад гасцей-суседзяў з нагоды Дажынак.

Асноўную дзею вялі творчыя гурты ЦБК: тэатральная студыя “Паўлінка”, гурты беларускай народнай песні “Купалінка” і танцавальны “Лянок”, а таксама ВІА “Пралеска” ды вальны ансамбль сеньёраў “Спадчына”. Рэжысёр свята — Інэса Казлоўская, вядучымі выпай гонар быць мне і члену праўлення Саюза беларусаў Латвіі Валерыю Амбросаву.

На сцэну з музычнымі падарункамі падымаліся госці з Латвіі ды з-за мяжы: ансамблі “Завіруха” з Екабіліса, “Рябинушка” і “Калінушка” — абодва з Прэіляў, “Узоры” з Лівана, “Сузор’е” з Рэзэжэ, “Аколіца” з Дагды, яшчэ дуэт Сергея Ша-

бадалава і Рыгора Філіповіча з літоўскага Вісагінаса ды ансамбль “Дзяўчаты” з Таліна. З роднай Беларусі прыехалі ансамблі “Калаж” (Зэльва, Гродзеншчына), “Знічка” (Поллацк, Віцебшчына), дуэт Дар’я Шук і Дзіяны Маляўкі (Мёры, Віцебшчына).

Наш кірмаш завяршыўся ўручэннем дыпламаў і сувеніраў з лагатыпам фэсту. Акрамя мясцовых перніка і цукерак, кожны гурт атрымаў эксклюзіўны фірмовы сувенір ручной працы метадысткі нашага ЦБК Марыі Памецькі: ільняны мяшчак са збожжам і Гузікам шчасця. Гала-канцэрт завяршыўся супольным выкананнем песні “Беларускі дом” (вершы Станіслава Валодзькі, музыка Аляксандра Рудзю), і ўся зала стоячы спявала.

“Вы падарылі нам сустрэчу з юнацтвам, з Радзімаю... Дзякуй за прыемны вечар і выдатны канцэрт!.. Проста свята для душы!.. Шмат добрых слоў пачулі мы, арганізатары, пасля фэсту ад глядачоў. Прыемна!

І тым шчасцем ад сустрэчы з таленавітымі людзьмі, іх творчасцю мы вырашылі на другі ж дзень падзяліцца з тымі, хто мае патрэбу ў нашым клопа-

це. У суботу, 29 кастрычніка, замежныя ўдзельнікі фэсту далі дабрачынны канцэрт у Даўгаўпільскім тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання пенсіянераў. Папулярнымі музычнымі кампазіцыямі адкрыў канцэрт ансамбль “Калаж”. За класікай — дзіцячы гурт “Знічка” з Поллацка: з песнямі, танцамі, прыпеўкамі ды казкамі. Гурт “Дзяўчаты” з Таліна выканаў беларускую і эстонскую песні. А потым Дар’я і Дзіяна з Мёраў акапелна спявалі беларускую народную песню. Выціраючы слёзы, радавалася сустрэчы бабуля ў інваліднай калёсцы: “Яны ж з Мёраў, з маёй радзімы прыехалі...” Удзельнікі фэсту падарылі ветэранам пазітыўныя эмоцыі. Узнагародай артыстам сталі апладысменты глядачоў, добрыя словы арганізатара культурных мерапрыемстваў пансіяната Вялянціны Плоне.

Фэст застаўся ў мінулым — і ў нашых сэрцах, і, нібы каштоўнае зерне, у засеках нашай памяці. А сезон у ЦБК прадаўжаецца.

Жанна Раманоўская,
кіраўніца Цэнтра
беларускай культуры